

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **R. K.**
uniewinnionego z art. 586 k.s.h.
w dniu 13 grudnia 2023 r.,
po rozpoznaniu, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 125/22
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 24 lutego 2022 r., sygn. akt III KK 479/19,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć oskarżyciela posiłkowego T.B.V. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

JML

UZASADNIENIE

R. K. został oskarżony subsydiarnym aktem oskarżenia o to, że w okresie od 27 maja 2010 roku do chwili obecnej, w P., będąc członkiem zarządu spółki „XXX” sp. z o.o. KRS: [...] od 27.05.10, pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość ww. Spółki (por. art. 21 ust. 1 i 2 PrUpadł), nie zgłosił wniosku o upadłość [XXX] sp. z o.o. KRS [...], tj. o czyn z art. 586 k.s.h.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, sygn. akt III K 479/19, uniewinnił oskarżonego R. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 586 k.s.h., a ponadto, na podstawie art. 640 § 1 i 2 k.p.k. i art. 632 pkt 1 k.p.k. kosztami postępowania w sprawie obciążył oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego [YYY] B. V.

Po rozpoznaniu apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 125/23, utrzymał w mocy wyrok uniewinniający oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2. w ten sposób, że obciążył oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego zryczałtowaną równowartością wydatków w kwocie już uiszczonych 300 zł.

Pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., 524 §1 k.p.k. i art. 525 § 1 k.p.k. wniósł kasację od wyroku Sadu II instancji na niekorzyść oskarżonego zarzucając mu rażące naruszenie przepisów, tj. art. 49 § 1 k.p.k., art. 53 k.p.k. i art. 55 § 1 k.p.k.

Stawiając powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy Poznań Nowe Miasto w Poznaniu wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego okazała się bezzasadna w stopniu o jakim mowa w dyspozycji przepisu art. 535 § 3 k.p.k., a podniesione zarzuty i przedstawione argumenty nie przekonały o dopuszczeniu się przez sąd odwoławczy orzekający w tej sprawie rażących uchybień i to mających istotny wpływ na treść kwestionowanego wyroku. Przypomnieć trzeba konsekwentnie prezentowane stanowisko sądu kasacyjnego – odwołujące się do wyraźnej woli ustawodawcy (art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k.), zgodnie z którym postępowanie kasacyjne nie jest trzecią instancją powtarzającą zwykłe postępowanie odwoławcze. Jak to już wielokrotnie podkreślano w okresie, który minął od przywrócenia instytucji kasacji do obowiązującej procedury karnej, wolno w niej podnosić zarzuty odwołujące się do bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia oraz takich rażących naruszeń prawa materialnego i procesowego, które mogły wywrzeć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. Natomiast zagadnienia

dotyczące ustaleń faktycznych mogą być przedmiotem rozważań w kasacji wyłącznie po wykazaniu, że przy dokonywaniu tych ostatnich doszło do rażących uchybień proceduralnych.

Zarzut obraży art. 49 § 1 k.p.k., art. 53 k.p.k. i art. 55 § 1 k.p.k. podniesiony przez autora kasacji w jawny sposób zmierza do dokonania w ramach postępowania kasacyjnego ponownego rozpatrzenia zasadności ustaleń faktycznych Sądu meriti i stanowi naruszenie ograniczeń zawartych w art. 523 k.p.k. Sąd Najwyższy nie jest władny dokonywać ponownej oceny dowodów i na podstawie własnej oceny kontrolować poprawności dokonanych w sprawie ustaleń. Kwestie te były przedmiotem szczegółowych rozważań Sądu Apelacyjnego, który odnosił się do tożsamego zarzutu sformułowanego w apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego.

Postanowieniem z dnia 18 września 2019 roku w sprawie [...] prokurator Prokuratury Rejonowej Poznań Nowe Miasto w Poznaniu ponownie umorzył śledztwo w sprawie m.in. niezgłoszenia wniosku o upadłość spółki prawa handlowego – [XXX] sp. z o.o., pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów, złożenie takiego wniosku, tj. o czyn z art. 586 k.s.h., wobec stwierdzenia braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa (art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.).

W dniu 25 października 2019 roku do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynął subsydiarny akt oskarżenia, którym oskarżono m.in. R. K. o to, że: w okresie od 27.05.10 do chwili obecnej, w P., będąc członkiem zarządu spółki [XXX] sp. z o.o. KRS: [...] od 27.05.10, pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość ww. Spółki (por. art. 21 ust. 1 i 2 PrUpadł), nie zgłosił wniosku o upadłość [XXX] sp. z o.o. KRS[...] , tj. o czyn z art. 586 k.s.h.

Przedmiotowy akt oskarżenia sporządzony i wniesiony - jak wskazano w skardze - przez pełnomocnika „pokrzywdzonego” – [YYY] B.V. z siedzibą w D. w Holandii jako wierzyciela [XXX] sp. z o.o., działającego w umorzonym śledztwie na prawach strony - został przez Sąd Okręgowy w Poznaniu przyjęty i skierowany do rozpoznania na rozprawie.

Zgodnie z treścią art. 55 § 1 k.p.k., pokrzywdzony może w warunkach wskazanych w tym przepisie wnieść akt oskarżenia do sądu. Uprawnienie to

pokrzywdzony może realizować w granicach, w jakich w postępowaniu karnym chronione są jego indywidualne interesy, granice te wyznacza zaś w szczególności przepis art. 49 k.p.k. Oznacza to, że dana osoba może wystąpić z subsydiarnym aktem oskarżenia wyłącznie w zakresie czynów bezpośrednio naruszających lub zagrażających dobrom prawnym, które jej przysługują (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7.04.2016 r., IV KK 363/15). Pokrzywdzonym jest bowiem osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo (art. 49 § 1 k.p.k.). Pomiędzy czynem i naruszeniem (zagrożeniem) dobra prawnego nie może być więc żadnych ogniw pośrednich. Wymóg bezpośredniości naruszenia odróżnia przy tym karnoprosesowe pojęcie pokrzywdzonego od cywilnoprawnego pojęcia poszkodowanego, gdzie warunek ten nie istnieje.

Istotą przestępstwa z art. 586 k.s.h. jest karalne niezgłoszenie wniosku o upadłość spółki. Nie jest zatem pokrzywdzonym ten, czyje dobro prawem chronione zostało wprawdzie zagrożone lub naruszone przez czyn (pośrednio), który jest przestępstwem, ale jego ochrona nie należy do jego ustawowych znamion. Jak podkreślił Sąd *ad quem*, z czym należy się zgodzić, nie sposób uznać, że wierzycielowi zarządzanej przez oskarżonego R. K. Spółki [XXX] sp. z o.o. - działającemu poprzez pełnomocnika - w charakterze oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego, tj. spółce prawa holenderskiego [YYY] B.V. - przysługiwał status pokrzywdzonego w rozumieniu przepisu art. 49 § 1 k.p.k.

Występek opisany w art. 586 k.s.h. jest przestępstwem formalnym - bezskutkowym, zaliczanym do kategorii tzw. abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo.

Spółka [YYY] B.V. jako wierzyciel Spółki [XXX] sp. z o.o., nie była uprawniona (nie miała legitymacji procesowej) do skierowania subsydiarnego aktu oskarżenia, o jakim mowa w art. 55 § 1 k.p.k. przeciwko R. K., gdyż zarzuciła mu popełnienie przestępstwa z art. 586 k.s.h., którym nie była pokrzywdzona w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k. (nie spełniała wymogu bezpośredniości pokrzywdzenia) i dlatego akt oskarżenia (w powyższym zakresie) nie stanowił skargi uprawnionego oskarżyciela w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. (vide: wyroki Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu: z 29.05.2014 r. II AKa 135/14 oraz z 27.09.2012

r., II AKa 203/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 22.10.2015 r., II AKa 310/15).

Jak słusznie dostrzega prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, apelacja wniesiona przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego w tym zakresie nie była dopuszczalna jako wniesiona przez osobę nieuprawnioną. Z kolei Sąd II instancji wskazał podstawy i uzasadnił powody rozpoznania jednak wniesionego środka odwoławczego (apelacji) – (uzasadnienie s. 14).

Autor kasacji nie przywołuje żadnych rzeczowych argumentów, które miałyby uzasadnić tezę, że Sąd Apelacyjny w Poznaniu naruszył reguły procesu w ten sposób, że uchybienia te były rażące i miały istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Poprzez podniesienie zarzutu naruszenia prawa procesowego, autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia w rzeczywistości podjął próbę zakwestionowania ustaleń, co w skardze kasacyjnej jest niedopuszczalne.

W tym stanie rzeczy trzeba stwierdzić, że pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego we wniesionej kasacji w stopniu oczywistym nie wykazał, aby zaskarżony wyrok dotknięty był nie tylko rażącym, ale jakimkolwiek naruszeniem prawa. Konsekwencją tej oceny było oddalenie kasacji w formule kwalifikowanej - jako oczywiście bezzasadnej.

Ponadto rozstrzygnięto o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

[ał]